

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 71 0 P 205639 21 Rev
Dana, 06.04.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Gorjane Popadić, kao predsjednika vijeća, Violande Šubarić i Biljane Tomić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja R.V. iz B., kojeg zastupa M.M., advokat iz B., protiv tuženih M.V. iz B., i R.K. rođ. V. iz B., koje zastupa R.S., advokat iz B., radi poništenja nasljedničke izjave, vrijednost spora 30.001,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 205639 20 Gž od 24.11.2020. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 06.04.2021. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 205639 14 P od 31.10.2019. godine odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja za poništenje nasljedničke izjave koju je tužitelj dao 09.07.2002. godine pred Osnovnim sudom u Banjaluci u postupku raspravljanja zaostavštine nakon smrti oca parničnih stranaka, pokojnog D.V., u predmetu broj O-722/02, tako da ista ne proizvodi pravne posljedice, kao i zahtjev da se tužene obavežu da mu solidarno nadoknade troškove postupka (stav 1. izreke), obavezan je tužitelj da tuženima naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 9.157,50 KM (stav 2. izreke), a odbijen zahtjev tuženih za naknadu troškova parničnog postupka preko dosuđenog iznosa (stav 3. izreke).

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 205639 20 Gž od 24.11.2020. godine žalba tužitelja je odbijena i potvrđena prvostepena presuda, u dijelu kojim je odbijen tužbeni zahtjev tužitelja i njegov zahtjev kojim traži naknadu troškova parničnog postupka (stav 1. izreke) i dijelu kojim je tužitelj obavezan da tuženima nadoknadi troškove parničnog postupka (stav 2. izreke), te je odbijen zahtjev tužitelja da mu tužene nadoknade troškove sastava žalbe u ukupnom iznosu od 1.125,00 KM.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu presudu zbog povreda odredaba parničnog postupka, pogrešne primjene materijalnog prava, povrede prava na imovinu i pravičan postupak, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači ili ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužene predlažu da se revizija kao neosnovana odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužitelja za poništenje nasljedničke izjave koju je dao pred prvostepenim sudom dana 09.07.2002. godine u postupku raspravljanja zaostavštine iza smrti oca i supruge parničnih stranaka D.V. u predmetu prvostepenog suda broj O-722/02, te zahtjev da ista ne proizvodi pravne posljedice.

Tokom postupka kod prvostepenog suda utvrđeno je sljedeće činjenično stanje: da je tužitelj tuženoj M.V. sin, a tuženoj R.K. rođ. V. brat; da je predmet zaostavštine iza njihovog pravnog predhodnika (oca i supruge) bila kuća čija gradnja je započela 1961. godine, a u periodu od 1982. godine do 1983. godine izvršeno je proširenje postojećeg stambenog objekta, sanacija podruma, dogradnja sprata kuće, a nakon toga dogradnja potkrovlja-mansarde; da je rješenjem nadležnog opštinskog organa iz 1982. godine dozvoljena dogradnja postojećeg objekta na ime D.V.; da je dana 03.06.1983. godine, u vrijeme proširenja i sanacije porodične kuće, D.V. sačinio izjavu koja je ovjerena kod Opštinskog suda u Banjaluci broj I-Ov 2065/83 u kojoj je izjavio da sinu R.V. i kćerki R.K. rođ. V. dozvoljava da na postojećoj kući izvrše proširenje postojećeg stambenog objekta u ulici ... i nadogradnju sprata na navedenim gabaritima, da stanuje svako u dijelu dograđenog i nadzidanog objekta tako da sin R. stanuje na spratu, a kćerka R. u potkrovlju, što im priznaje u vlasništvo jer je faktički njihovo zato što grade svojim sredstvima, te da se obavezuje da će im izdati i valjanu intabulacionu ispravu za alikvotne dijelove koji budu odgovarali stvarnom stanju i da intabulacionu ispravu nije izdao; da je kuća bila upisana u zemljišnoj knjizi na ime D.V. sa 1/1 dijela; da je pravni prednik parničnih stranaka D.V. podizao kredite za gradnju porodične kuće u ulici ... zajedno sa suprugom M.V. (prvotuzenom), da su kredite za ovu nadogradnju i sanaciju podizali pored njega i tužitelj i drugotuzena; da je tužitelj učestvovao u nadogradnji sprata kuće u kojem je živio da bi nakon određenog vremena odselio u L. gdje ima poslovni prostor, a iznad poslovnog prostora stambeni prostor i da sprat kuće u ulici ... izdaje podstanarima i na navedeni način isti drži u posjedu; da sestra tužitelja-drugotuzena živi u potkrovlju iste porodične kuće; da je prednik parničnih stranaka preminuo dana 16.04.2002. godine, da je ostavinski postupak iza njega proveden kod Osnovnog suda u Banjaluci i doneseno rješenje o nasljeđivanju broj O-7220/2 od 09.07.2002. godine iz kojeg proizlazi da zaostavštinu ostavioca, između ostalog, čine i nekretnine upisane u zk. ul. broj 7257 k.o. B. sa 1/1 dijela i nekretnine upisane u pl. broj 3337/0 k.o. B. sa 1/1 dijela; da je navedeno rješenje o nasljeđivanju provedeno u zemljišnoj knjizi i u katastarskom operatu; da je u vrijeme sprovođenja ostavinskog postupka u javnim knjigama bio upisan stambeni objekat i pravo korišćenja zemljišta pod zgradom i zemljišta za redovnu upotrebu; da su se u ostavinskom postupku parnične stranke prihvatile svog nasljednog dijela tako da su po pravosnažnosti rješenja o nasljeđivanju postali suvlasnici sa po 1/3 dijela na porodično-stambenoj zgradi i nastavili kuću koristiti tako da je sprat kuće koristio tužitelj, potkrovlje njegova sestra-drugotuzena, a da je u prizemlju porodične kuće koju je gradila u bračnoj zajednici sa ostaviocem ostala da živi njegova supruga-prvotuzena; da između nasljednika nije bilo spora vezano za korištenje porodične kuće; da u ostavinskom postupku supruga ostavioca-prvotuzena nije tražila svoj dio na ime učešće u sticanju zajedničke imovine kao njegov bračni supružnik; da su nasljedničke izjave date slobodnom voljom i da nije bilo prisile od strane bilo kog nasljednika prema drugom nasljedniku.

Polazeći od naprijed utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je zaključio da tužene nisu vršile pritisak, prinudu niti prevaru prema tužitelju, niti su istog dovele u zabludu prilikom davanja nasljedničke izjave u ostavinskom postupku iza ostavioca D.V., da je predmet raspravljanja zaostavštine bila cijela kuća, a ne samo prizemlje objekta kako to tvrdi tužitelj, te da je poništenje nasljedničke izjave trebalo tražiti u roku propisanom Zakonom o obligacionim odnosima od jedne godine od saznanja za razloge ništavosti, odnosno od prestanka prinude ili istekom tri godine od dana davanja izjave, da razlog koji je naveo tužitelj za poništenje nasljedničke izjave (loši odnosi sa majkom i sestrom i to 12 godina nakon pravosnažnosti

ostavinskog rješenja) nisu osnov za njeno poništenje, da je tužitelj u vrijeme vođenja ostavinskog postupka bio svjestan šta je predmet ostavinske mase, da se ovjerena izjava koju je dao njegov otac 1983. godine ne može smatrati testamentom koji je po svojoj pravnoj prirodi strogo formalni pravni akt i da navedena izjava nije proizvela dejstvo budući da nije izdao valjanu intabulacionu ispravu za upis alikvotnih dijelova parničnih stranaka prema stvarnom stanju, pa je slijedom toga odbio tužbeni zahtjev.

Drugostepeni sud je, odlučujući o žalbi tužitelja, prihvatio kao pravilna činjenična utvrđenja i pravni stav prvostepenog suda, te je žalbu odbio i potvrdio prvostepenu presudu.

Osporena odluka je pravilna i zakonita.

Prema odredbi člana 171. stav 1. Zakona o nasljeđivanju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 1/09, 55/09, 91/16 i 82/19) u predmetnoj pravnoj stvari primjenjuje se Zakon o nasljeđivanju („Službeni list SR BiH“ 7/80 i 15/80, u daljem tekstu: ZN) koji je preuzet na osnovu člana 12. Ustavnog zakona za provođenje Ustava Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 21/92).

Odredbom člana 139. stav 1. ZN propisano je da se izjava o odricanju od nasljedstva ili o primanju nasljedstva ne može opozvati, a stavom 3. istog člana da nasljednik može tražiti poništenje izjave iz stava 1. toga člana, ako je ona izazvana prinudom ili prijetnjom ili je data usljed prevare ili u zabludi.

Iz navedene zakonske odredbe proizlazi da se nasljednička izjava kao jednostrani pravni akt u pravilu ne može opozvati, što znači ni preinačiti, radi zaštite stečenih subjektivnih prava trećih lica, ali i da ona proizvodi pravni učinak ako izražava pravu volju davaoca, zbog čega je predviđen i izuzetak da nasljednik može tražiti njeno poništenje ako je ona izazvana prinudom ili prijetnjom ili je data usljed prevare ili u zabludi, za šta vrijede opšta pravila građanskog prava.

Iz utvrđenog činjeničnog stanja u predmetnoj pravnoj stvari, koje ne može biti predmet pobijanja u revizionom postupku, prema izričitoj zabrani propisanoj odredbom člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP), proizlazi da su predmet raspravljanja zaostavštine iza ostavioca D.V. sina D., između ostalog, bile i nekretnine upisane u zk. ul. 7257 k.o. B. i da je u vrijeme vođenja ostavinske rasprave u tom zk. ul. u popisnom listu pod A II bila uknjižena novoizgrađena stambena porodična zgrada na parceli k.č. broj 765/9 površine 675 m² upisanoj u popisnom A I listu, te parcela k.č. 675/39 kućište i dvorište 28 m² i da je na istoj kao vlasnik bio upisan ostavilac, pa tužitelj nije mogao imati pogrešnu predstavu o predmetu nasljeđivanja, koja bi uticala na njegovu volju, slijedom čega je pravilan zaključak nižestepenih sudova da prilikom davanja nasljedničke izjave u ostavinskom postupku iza ostavioca D.V. kod tužitelja nije postojala zabluda koja imovina je predmet nasljeđivanja.

Stoga su neosnovane tvrdnje revidenta, koje navodi kao razlog za poništenje nasljedničke izjave, da je on smatrao da daje izjavu u odnosu na zemljište, a ne i u odnosu na kuću koja je legalizovana nakon provođenja rješenja o nasljeđivanju, odnosno da je smatrao da se ne raspravlja o spornoj kući jer ista nije bila upisana u zemljišno knjižne evidencije. Uostalom, iz ovakve tvrdnje proizlazi da tužitelj ne osporava nasljedničku izjavu već obim ostavinske mase na koju se ona odnosila, o čemu sudovi nisu mogli odlučivati u ovoj parnici u kojoj nije postavljen takav tužbeni zahtjev.

Tokom ovog postupka tužitelj je naveo da u ostavinskom postupku iza ostavioca D.V. nije tražio izdvajanje iz zaostavštine po osnovu vlastitog sticanja na spornom objektu zbog toga što je tada bio u dobrim odnosima sa sestrom i majkom (tuženima u ovoj parnici), a da su se njihovi odnosi poremetili naknadno poslije davanja nasljedničke izjave i donošenja rješenja o nasljeđivanju, zbog spora oko korišćenja prizemlja kuće, iz čega proizlazi da je pravilan zaključak nižestepeni sudova da tužitelj u ostavinskom postupku nasljedničku izjavu nije dao pod prinudom, niti prevarom tuženih, te da u ovoj parnici nije dokazao postojanje ni jednog od razloga propisanih odredbom člana 139. stav 3. ZN zbog kojih traži poništenje nasljedničke izjave.

Kod takvog stanja stvari, drugostepeni sud je, suprotno tvrdnji revidenta, pravilno zaključio da tužitelj izvedenim dokazima nije dokazao osnovanost tužbenog zahtjeva, pa su neosnovani svi revizioni navodi da je prilikom donošenja pobijane odluke pogrešno primijenjeno materijalno pravo.

Imajući u vidu da je predmet tužbenog zahtjeva o kojem je odlučeno pobijanom presudom poništenje nasljedničke izjave, a ne ocjena pravne valjanosti testamenta, revizioni navodi tužitelja koji se odnose na tvrdnju da se izjava ostavioca ovjerena kod Opštinskog suda u Banjaluci pod brojem I-Ov 2065/83, može smatrati njegovim svojeručnim ili pismenim testamentom pred svjedocima i da se morala cijeliti u smislu odredbe člana 107. Zakona o nasljeđivanju, nisu od uticaja za pravilnost pobijane presude.

Budući da tužitelj konačno nije postavio stvarno-pravni zahtjev u odnosu na nekretnine koje su bile predmet ostavinskog postupka iza njegovog oca, već ga je opredjelio kao zahtjev za poništenje nasljedničke izjave koju je kao nasljednik dao u tom postupku, neutemeljen je revizioni prigovor kojim osporava pravilnost pobijane presude tvrdnjama da drugostepeni sud nije odgovorio na žalbene prigovore u odnosu na njegova ulaganja u spornu kuću koja je bila predmet tog postupka, u odnosu na uložena kreditna sredstva stranaka i način na koji stranke koriste spornu kuću, jer te činjenice nisu od značaja za odluku o zahtjevu koji je bio predmet spora.

Paušalno je pozivanje revidenta da je pobijana odluka zahvaćena povredama odredaba parničnog postupka bez oznake o kojoj povredi je riječ, pa je slijedom toga neosnovan i ovaj revizioni prigovor.

Iz navedenih razloga odlučeno je kao u izreci na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić